

Brusel 4. června 2026
(OR. en)

10135/26

ECOFIN 743
UEM 221
SOC 331
EMPL 160
COMPET 690
ENV 633
EDUC 215
ENER 332
JAI 744
GENDER 71
JEUN 112
SAN 408
ECB
EIB

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	3. června 2026
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2026) 218 final
Předmět:	Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Malty

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2026) 218 final.

Příloha: COM(2026) 218 final

V Bruselu dne 3.6.2026
COM(2026) 218 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

**k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové
politice Malty**

{SWD(2026) 218 final}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Malty

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ⁽¹⁾, a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (EU) 2024/1263 stanoví cíle rámce správy ekonomických záležitostí, jehož účelem je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a předcházet nadměrným schodkům veřejných financí. Nařízení rovněž stanoví, že Rada a Komise vykonávají mnohostranný dohled v rámci evropského semestru v souladu s cíli a požadavky stanovenými ve Smlouvě o fungování Evropské unie (Smlouva o fungování EU). Evropský semestr sestává zejména z definování doporučení pro jednotlivé země a z dohledu nad jejich prováděním.
- (2) Dne 16. července 2025 Komise přijala návrh nařízení, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034 a mění nařízení (EU) 2023/955 a nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 ⁽²⁾. Cílem návrhu je zvýšit účinnost financování Unie omezením roztržitosti finanční struktury a podpořit členské státy při koordinaci hospodářské politiky v souladu s článkem 175 Smlouvy o

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 (Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034 a mění nařízení (EU) 2023/955 a nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 (COM/2025/565 final). Navrhované nařízení je v současné době předmětem jednání se spolunormotvárci.

fungování EU. Dne 25. listopadu 2026 přijala Komise stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Malty na rok 2025. Téhož dne přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování 2026, v níž není Malta uvedena mezi členskými státy, u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, doporučení pro doporučení Rady o lidském kapitálu v Evropské unii a návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2026, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ⁽³⁾ dne 21. dubna 2026 a společnou zprávu o zaměstnanosti a doporučení o lidském kapitálu dne 9. března 2026.

- (3) Dne 29. ledna 2025 Komise zveřejnila Kompas konkurenceschopnosti, strategický rámec, jehož cílem je posílit globální konkurenceschopnost Unie v příštích pěti letech. Za klíčové pilíře udržitelného hospodářského růstu označuje tři transformační požadavky týkající se inovací, dekarbonizace a konkurenceschopnosti a bezpečnosti. Evropský semestr je sladěn s Kompasem konkurenceschopnosti, čímž je zajištěno, aby hospodářské politiky členských států byly v souladu se strategickými cíli Komise a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé Unii.
- (4) Evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik i v roce 2026 probíhá souběžně s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost, které je nyní ve své závěrečné fázi ⁽⁴⁾. Plány pro oživení a odolnost měly spolu s financováním politiky soudržnosti zásadní význam pro naplnění politických priorit evropského semestru, neboť měly účinně řešit všechny výzvy, které byly uvedeny v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v posledních cyklech, a programy financované z evropské politiky soudržnosti musely zohlednit doporučení pro jednotlivé země. S blížícím se ukončením Nástroje pro oživení a odolnost je třeba zaměřit se na zachování reforem a investic, které jsou podporované a v rámci tohoto nástroje podporovány, zejména na ty, které přispívají k řešení problémů uvedených v doporučeních pro jednotlivé země.
- (5) Dne 3. června 2026 Komise zveřejnila zprávu o Maltě pro rok 2026. Posoudila pokrok, který Malta učinila při plnění příslušných doporučení, a zhodnotila, jak Malta provádí plán pro oživení a odolnost. Na základě této analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým Malta čelí. Posoudila rovněž pokrok Malty při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.
- (6) Dne 21. ledna 2025 přijala Rada po posouzení a doporučení Komise doporučení, kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Malty ⁽⁵⁾. Plán se vztahuje na období 2025 až 2028 a zahrnuje fiskální korekci rozloženou do čtyř let. Rada doporučila následující maximální tempa růstu čistých výdajů: 6,0 % v roce 2025, 5,8 % v roce 2026, 5,8 % v roce 2027 a 6,1 % v roce 2028, což odpovídá maximálním kumulativním tempům růstu vypočteným vůči základnímu roku 2023 ve výši 13,8 % v roce 2025, 20,4 % v roce 2026, 27,4 % v roce 2027 a 35,1 % v roce 2028. V období

³ Úř. věst. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

⁵ Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Malty (Úř. věst. C, C/2025/649, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/649/oj>).

2025–2027 se tato maximální tempa růstu čistých výdajů shodují s nápravnou dráhou, jak doporučila Rada podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování EU dne 21. ledna 2025 s cílem odstranit nadměrný schodek ⁽⁶⁾. Po včasné a trvalé nápravě nadměrného schodku přijala Rada dne [datum] na doporučení Komise rozhodnutí podle čl. 126 odst. 12 Smlouvy o fungování EU ⁽⁷⁾, kterým zrušila své předchozí rozhodnutí o existenci nadměrného schodku ⁽⁸⁾.

- (7) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její důsledky představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise vyzvala členské státy, aby požádaly o aktivaci národní únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu koordinovaným způsobem s cílem podpořit úsilí EU o rychlé a výrazné zvýšení výdajů na obranu ⁽⁹⁾, a Evropská rada na svém zasedání dne 6. března 2025 tento návrh uvítala. Členské státy mohou stále požádat o aktivaci národní únikové doložky kdykoli do roku 2028, pokud splňují kritéria stanovená v článku 26 nařízení (EU) 2024/1263.
- (8) Dne 30. dubna předložila Malta svou roční zprávu o pokroku 2026 ⁽¹⁰⁾ týkající se dodržování doporučeného maximálního tempa růstu čistých výdajů a provádění reforem a investic reagujících na hlavní výzvy uvedené v doporučeních pro jednotlivé země v rámci evropského semestru. Roční zpráva o pokroku rovněž zohledňuje zprávy, které Malta dvakrát za rok podává o pokroku dosaženém při provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241. Zpráva o opatřeních přijatých v rámci postupu při nadměrném schodku je součástí roční zprávy o pokroku.
- (9) Růst reálného HDP v roce 2025 činil 4,0 % a inflace měřená HISC dosáhla 2,4 %. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá růst reálného HDP v roce 2026 o 3,7 % a v roce 2027 o 3,6 % a inflaci měřenou HISC v roce 2026 na úrovni 2,7 % a v roce 2027 na úrovni 2,3 %.
- (10) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem ⁽¹¹⁾ se schodek veřejných financí Malty snížil z 3,4 % HDP v roce 2024 na 2,2 % HDP v roce 2025. Snížení schodku v roce 2025 odráží vysoký růst příjmů, včetně příjmů ze zdanění právnických osob a nepřímého zdanění, který je způsoben zejména růstem nominálního HDP a základů daně, jakož i významnými daněmi z neočekávaných zisků. Na druhou stranu, bez ohledu na to, že v roce 2024 nedošlo k opakování významného kapitálového transferu poskytnutého národní letecké společnosti, pokračoval výrazný nárůst veřejných výdajů, přičemž došlo k podstatnému zvýšení mzdových nákladů a mezispotřeby vlády, jakož i k jednorázovému výdaji vyplývajícímu ze soudního rozhodnutí.

⁶ Doporučení Rady s cílem odstranit nadměrný schodek na Maltě, přijaté dne 21. ledna 2025. Všechny dokumenty týkající se postupu při nadměrném schodku Malty jsou k dispozici na této internetové stránce: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/malta_en?prefLang=cs.

⁷ Rozhodnutí Rady (EU) 2026/[vlozte Úř. věst.] ze dne [datum] o zrušení rozhodnutí (EU) 2024/2128 o existenci nadměrného schodku na Maltě (Úř. věst. [vlozte příslušné odkazy na Úřední věstník]).

⁸ Rozhodnutí Rady (EU) 2024/2128 ze dne 26. července 2024 o existenci nadměrného schodku na Maltě (Úř. věst. C, C/2024/2128, 1.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2128/oj>).

⁹ Sdělení Komise nazvané „Sladění zvýšených výdajů na obranu s Paktem o stabilitě a růstu“, Brusel, 19. března 2025 (C(2025) 2000 final).

¹⁰ Roční zprávy o pokroku 2026 jsou k dispozici zde: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en?prefLang=cs.

¹¹ Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2026.

Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, že v roce 2026 bude schodek veřejných financí činit 2,2 % HDP a v roce 2027 2,1 %.

- (11) Na základě odhadů Komise se předpokládá, že nastavení fiskální politiky ⁽¹²⁾, které zahrnuje výdaje financované z vnitrostátních zdrojů i z prostředků EU, bylo v roce 2025 restriktivní v rozsahu 0,6 % HDP. Předpokládá se, že v roce 2026 bude víceméně neutrální a v roce 2027 restriktivní v rozsahu 0,5 % HDP.
- (12) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem ⁽¹³⁾ se veřejný dluh Malty zvýšil ze 45,9 % HDP na konci roku 2024 na 46,4 % HDP na konci roku 2025. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, že poměr dluhu k HDP do konce roku 2026 klesne na 46,2 % a do konce roku 2027 zůstane na této úrovni.
- (13) Na základě údajů Eurostatu ⁽¹⁴⁾ činily v roce 2025 celkové veřejné výdaje na obranu na Maltě 0,5 % HDP. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládají v roce 2026 na úrovni 0,6 % HDP.
- (14) Unie nadále čelí riziku narušení dodávek energie a zvýšené volatility cen, které ještě zhoršuje geopolitické napětí, jež ovlivňuje globální trhy s ropou a zemním plynem. Zkušenosti z energetické krize v letech 2022–2023 ukázaly, že rozsáhlá a necílená opatření s sebou nesou velké fiskální náklady a jsou sociálně a ekonomicky neúčinná. Od vypuknutí války na Blízkém východě v únoru 2026 Malta nepřijala nová opatření fiskální politiky ke zmírnění dopadu vysokých cen energií na domácnosti a podniky ⁽¹⁵⁾. Od energetické krize v roce 2022 však Malta udržuje maloobchodní ceny elektřiny a paliv na jedné z nejnižších úrovní v EU. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládá, že fiskální náklady na tyto nikoli pouze dočasné a necílené dotace na energie vzrostou z 0,9 % HDP v roce 2025 na přibližně 1,4 % HDP v roce 2026.
- (15) Podle výpočtů Komise čisté výdaje na Maltě vzrostly o 5,6 % v roce 2025 a o 22,2 % kumulativně v letech 2024 a 2025. Růst čistých výdajů v roce 2025 je nižší než doporučené maximální tempo růstu. Při zohlednění celého období let 2024 a 2025 je kumulativní tempo růstu čistých výdajů vyšší než doporučené maximální tempo růstu, což odpovídá odchylce 2,3 % HDP v kumulativním vyjádření.
- (16) Podle výpočtů Komise se předpokládá, že čisté výdaje na Maltě vzrostou o 6,1 % v roce 2026 a o 29,7 % kumulativně v letech 2024, 2025 a 2026. Předpokládané tempo růstu čistých výdajů v roce 2026 je nad úrovní doporučeného maximálního tempa růstu, což odpovídá odchylce ve výši 0,1 % HDP v ročním vyjádření. Při zohlednění celého období let 2024, 2025 a 2026 je předpokládané kumulativní tempo růstu čistých výdajů rovněž vyšší než doporučené maximální tempo růstu, což odpovídá odchylce 2,2 % HDP v kumulativním vyjádření.

¹² Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit ekonomický impuls plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány z vnitrostátních zdrojů, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

¹³ Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2026.

¹⁴ Eurostat, veřejné výdaje podle klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG).

¹⁵ To odráží situaci k datu uzávěrky prognózy Komise z jara 2026 (4. května 2026).

- (17) K zajištění spravedlivých a účinných daňových systémů je i nadále důležité snižovat daňové deficity zlepšováním dodržování daňových předpisů, řešením vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků a bojem proti agresivnímu daňovému plánování. Poměr celkových daňových příjmů k HDP je na Maltě výrazně pod průměrem EU, protože do značné míry závisí na zdanění právnických osob. Celková daňová skladba je omezená a odráží pouze malý podíl ekologického zdanění a absenci periodických daní z nemovitostí. Vzhledem k vedlejším účinkům strategií agresivního daňového plánování mezi členskými státy je nanejvýš důležité, aby všechny členské státy prováděly prostřednictvím vnitrostátních politik koordinovaná opatření, která doplní právní předpisy EU. Malta přijala opatření k řešení praktik agresivního daňového plánování v souladu s normami EU, pokyny OECD a svými závazky v rámci kodexu chování. Dokud však Malta nebude uplatňovat srážkové daně z úroků, dividend a licenčních poplatků, které společnosti se sídlem na Maltě odvádějí do jurisdikcí s nulovým a nízkým zdaněním, nebo obdobná ochranná opatření, aby se zajistilo, že firmy nebudou moci přesouvat své zisky do zemí mimo EU nezdaněné, zůstává riziko dvojího nezdanění těchto zisků vysoké. Zacházení s rezidentními nedomícilovanými společnostmi stále představuje riziko dvojího nezdanění jak u společností, tak fyzických osob.
- (18) Maltský sektor doplňkového penzijního pojištění má prostor pro růst, který by podpořil přiměřenost důchodových příjmů a zmínil budoucí fiskální tlaky způsobené demografickým stárnutím. Ačkoli jsou k dispozici dobrovolné penzijní systémy druhého a třetího pilíře, účast v nich je stále omezená. Naproti tomu maltský důchodový systém se do značné míry zakládá na systému prvního pilíře, který podléhá omezením, jež snižují průměrný poměr důchodu ke mzdě na přibližně 38,3 %, což je jedna z nejnižších hodnot v EU ve srovnání s průměrem EU, který činí 47 %. Posílení doplňkového penzijního pojištění může přispět ke zlepšení přiměřenosti důchodových příjmů a k posílení udržitelnosti veřejných financí.
- (19) Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění nástrojů financování Unie, a to i v kontextu evropského semestru, je i nadále nezbytné do procesu systematicky, smysluplně a včas zapojovat místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zúčastněné strany.
- (20) Provádění programů politiky soudržnosti, které zahrnují podporu z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), Evropského sociálního fondu plus (ESF+) a Fondu soudržnosti (FS), probíhá na Maltě rychleji, než jaký je průměr na úrovni EU, a to z hlediska výběru projektů i plateb. Je důležité udržet současnou dynamiku a zároveň maximalizovat reálný dopad investic. Malta již v rámci svých programů politiky soudržnosti přijímá opatření na podporu konkurenceschopnosti a růstu. Některé oblasti však mohou vyžadovat další posílení při provádění, včetně těch, které se týkají energetické účinnosti a investic do energie z obnovitelných zdrojů, jakož i sociálního začleňování a rovné účasti na trhu práce. Je nezbytné zajistit, aby nové investice, které Malta určila ve svém přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období, zejména ty, které souvisejí s pěti prioritami uvedenými v nařízení o přezkumu v polovině období ⁽¹⁶⁾, byly realizovány rychle a účinně.

¹⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1914 ze dne 18. září 2025, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období.

- (21) Malta čelí několika výzvám souvisejícím s výzkumem a inovacemi, přilákáním a udržení vysoce kvalifikované pracovní síly, soudním systémem, výrobou a využíváním obnovitelných zdrojů energie, energetickou účinností budov, dopravním přetížením a udržitelnou mobilitou, vysokými dotacemi na fosilní paliva, kvalitou a relevancí vzdělávání a odborné přípravy pro trh práce, nesouladem mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a jejich nedostatkem, inkluzivitou vzdělávání a odborné přípravy, kvalitou pracovních míst vyžadujících nízkou kvalifikaci a nakládáním s odpady a vodním hospodářstvím.
- (22) Výzkum a inovace hrají v maltské ekonomice stále malou roli, přičemž trvale nízké investice do výzkumu a inovací omezují inovační výkonnost země. Celková intenzita výzkumu a vývoje na Maltě zůstává jednou z nejnižších v EU (0,54 % HDP v roce 2024 oproti průměru EU ve výši 2,24 %), což odráží omezené investice veřejného i soukromého sektoru. Veřejné výdaje na výzkum a vývoj jsou obzvláště nízké (0,16 % HDP v roce 2024 oproti průměru EU ve výši 0,72 %), což omezuje schopnost výzkumných institucí rozvíjet silné vědecké kapacity. Podobná situace se objevuje i u soukromých investic, kde výdaje v poměru k HDP zůstávají nízké (0,38 % oproti průměru EU, který činí 1,49 %) a podniky využívají režimy podpory jen v omezené míře. Celkově lze říci, že klíčová opatření stimulující veřejné i soukromé investice jsou stále v počáteční fázi, režimy veřejné podpory vyžadují cílenější provádění a pro podporu inovací výrobků a služeb je nezbytné posílit spolupráci mezi akademickou obcí a podniky.
- (23) Schopnost Malty přejít na ekonomiku s vyšší produktivitou závisí na její schopnosti přilákat a udržet si vysoce kvalifikovanou pracovní sílu. Přetrvávající nedostatek pracovních sil a dovedností a nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, zejména v profesích s vysokou kvalifikací a v oborech STEM, mohou omezit vyhlídky Malty na růst. Malta sice podnikla určité kroky k přilákání a udržení vysoce kvalifikovaných pracovníků, je však třeba vyvinout další úsilí, mimo jiné prostřednictvím cílenějšího využívání migrace kvalifikovaných pracovníků na podporu růstu v odvětvích hospodářství s vysokou přidanou hodnotou. Posílené využívání nástrojů pro poznatky o dovednostech v politice hospodářského rozvoje a rozvoj hospodářské, právní a sociální infrastruktury pro přilákání a udržení talentů může podpořit přizpůsobení Malty modelu vyššího růstu produktivity.
- (24) Soudní systém se stále potýká se značnými zpožděními, přičemž doba potřebná k vydání soudního rozhodnutí v občanských a obchodních věcech v prvním stupni je jednou z nejdelších v EU. Doba potřebná k vyřešení správních případů v prvním stupni je stále nejdelší v EU. Navzdory pokroku zaznamenanému v posledních letech zůstávají zdroje pro soudnictví zdrojem obav, neboť chybí prostory i personál. Zejména počet soudců na obyvatele je třetí nejnižší v EU, přičemž na jednoho soudce připadá velmi vysoký počet občanskoprávních, obchodních a správních věcí. Navzdory mírnému pokroku v digitalizaci dochází ke zpoždění v provádění vnitrostátní strategie digitální justice a přetrvávají zásadní nedostatky, přičemž základní soudní funkce jsou nadále založeny na tištěném formátu. Malta ve srovnání s ostatními členskými státy stále zaostává v podpoře alternativního řešení sporů, které může hrát důležitou roli při snižování tlaku na soudní systém. K urychlení soudních řízení by přispělo i přezkoumání a zlepšení soudních řádů.
- (25) Podíl obnovitelných zdrojů energie na hrubé konečné spotřebě energie (17,2 % v roce 2024) a na skladbě zdrojů elektřiny (16,7 % v roce 2025) je na Maltě i nadále velmi nízký a výrazně pod průměrem EU. Výroba energie z obnovitelných zdrojů pochází téměř výhradně ze sluneční energie, velmi malý podíl tvoří biomasa / obnovitelná

paliva a není zaznamenána žádná výroba energie z větru nebo vody. Malta oznámila, že do roku 2033 by měla být připravena nová plovoucí větrná farma na moři, což by představovalo důležitý krok ke zvýšení instalované kapacity obnovitelných zdrojů energie. Existuje prostor pro další využití potenciálu solárních a větrných projektů na moři i pro rozšíření řešení na pevnině. Zvýšení úsilí v tomto ohledu by Maltě pomohlo urychlit zavádění energie z obnovitelných zdrojů.

- (26) Spotřeba energie na Maltě od roku 2019 roste ve většině odvětví, nejvýrazněji v obytných budovách, a to v souvislosti s prudkým růstem počtu obyvatel. K řešení tohoto rostoucího trendu by přispěla další opatření podporující modernizaci fondu budov.
- (27) Významným strukturálním problémem, který negativně ovlivňuje udržitelnost životního prostředí, konkurenceschopnost hospodářství a kvalitu života občanů je i nadále dopravní přetížení. Předpokládá se, že pokud nebudou přijata další politická opatření, ekonomické náklady na dopravní přetížení se do roku 2030 zvýší na 917 milionů EUR ročně⁽¹⁷⁾. Navzdory snahám o zlepšení systému veřejné dopravy a o přetvoření mobility na Maltě se dosud nepodařilo výrazně snížit závislost na osobních automobilech. V roce 2024 uvedlo 58 % obyvatel Malty, že nikdy nepoužívá veřejnou dopravu. Primárním zdrojem emisí skleníkových plynů podle nařízení „o sdílení úsilí“ je i nadále odvětví dopravy, které v roce 2024 odpovídalo za 48 % těchto emisí, což představuje 45% nárůst od roku 2005. Tento trend přetrvává i přesto, že v roce 2024 se vozidla s nulovými emisemi podílely na registraci nových osobních automobilů z 37,7 %, což oproti předchozímu roku představuje nárůst o 17,4 procentního bodu. Maltská dopravní infrastruktura je navíc i nadále velmi zranitelná vůči rizikům souvisejícím s klimatem, přičemž index zranitelnosti dopravy dosahuje hodnoty 0,42, což je jedna z nejvyšších hodnot v EU. Aby Malta dokázala řešit dopravní přetížení a rostoucí emise z dopravy, je zapotřebí politik udržitelné mobility, které by odrazovaly od používání automobilů, mimo jiné zavedením vyhrazených pruhů pro autobusy, omezením vjezdu vozidel do přetížených oblastí a omezením dostupnosti parkovacích míst. Současně by zlepšení účinnosti silniční a námořní dopravy spolu s investicemi do udržitelné mobility, zejména do infrastruktury aktivní mobility, jako jsou rozšířené sítě pro cyklisty a chodce, jakož i autobusy s nulovými emisemi a dobíjecí infrastruktura pro alternativní paliva, zajistily přechod k udržitelnějším a multimodálním možnostem dopravy. K posílení odolnosti dopravní infrastruktury vůči rizikům souvisejícím s klimatem, včetně extrémních povětrnostních jevů, jsou zapotřebí další investice.
- (28) Dotace na fosilní paliva bez plánovaného postupného ukončení představovaly v roce 2024 přibližně 1 % HDP Malty, což je výrazně nad průměrem EU, který činí 0,32 %. Dotace na fosilní paliva odrazují od investic do energie z obnovitelných zdrojů, energetické účinnosti a elektrifikace dopravy, které by přispěly ke splnění cílů v oblasti klimatu, zvýšení energetické bezpečnosti a podpoře lepší kvality života na Maltě. Maltské dotace na fosilní paliva zároveň představují velkou fiskální zátěž. V obdobích vysokých mezinárodních cen energie neposkytují ekonomice nákladově efektivní podporu a neřeší cíleně energetickou chudobu.

¹⁷ Ministerstvo dopravy, infrastruktury a veřejných prací Malty, 2026. Národní hlavní plán dopravy 2030. <https://infrastructure.gov.mt/wp-content/uploads/2026/01/NATIONAL-TRANSPORT-MASTERPLAN-2030.pdf>

- (29) Malta produkuje v přepočtu na obyvatele jedno z nejvyšších množství odpadu v EU, který je z velké většiny ukládán na skládky, což představuje značný tlak na přírodní prostředí této ostrovní země. V roce 2024 dosáhla produkce komunálního odpadu 621 kg na obyvatele, což je jedna z nejvyšších hodnot v EU, zatímco míra recyklace zůstala kriticky nízká, a to 16,7 %, což je výrazně pod průměrem EU, který činí 48 %. Malta již nesplnila cíl recyklace 50 % komunálního odpadu pro rok 2020 a nyní hrozí, že nesplnila ani cíl 55 % pro rok 2025. Míra skládkování komunálního odpadu činila v roce 2023 74 %, což značně převyšuje průměr EU, který činí 22 %. Naléhavým problémem zůstává značný rozdíl mezi současnou mírou skládkování a cílem skládkování 10 % komunálního odpadu v roce 2035. Navzdory zvýšeným investicím do infrastruktury pro nakládání s odpady a zavedení několika iniciativ v oblasti opětovného použití a recyklace se přijatá opatření zatím neprojevila v měřitelných účincích na výkonnost nakládání s odpady. Maltě by tedy prospělo dodržování hierarchie způsobů nakládání s odpady tím, že by upřednostnila předcházení vzniku odpadů, posílila recyklaci a oběhové hospodářství, a to jak přísnějším prosazováním stávajících vnitrostátních právních předpisů v oblasti odpadů, tak rozšířením infrastruktury pro recyklaci a opětovné použití, přičemž by urychlila plánované investice do zařízení na zpracování odpadů, aby se snížila závislost na skládkování.
- (30) Malta se potýká se strukturálním nedostatkem vody, který se zhoršuje v důsledku výrazného růstu populace, zvyšujících se teplot a dlouhotrvajících such, jež výrazně snižují dostupnost sladké vody. Tento problém podtrhuje sezónní index spotřeby vody plus (WEI+), který ve třetím čtvrtletí roku 2023 dosáhl 66,7 %, což je druhá nejvyšší hodnota mezi členskými státy EU, a poukazuje na vážný nedostatek vody. Nedostatek vody dále prohlubují vysoká poptávka po vodě, která je způsobena především cestovním ruchem, zemědělstvím, domácnostmi a průmyslem. V reakci na to se Malta snaží zmírňovat tyto tlaky zvýšeným odběrem podzemní vody a odsolováním mořské vody. Kromě nedostatku vody zůstává na Maltě přetrvávajícím problémem špatná kvalita vody. Jak je uvedeno ve třetím plánu povodí Malty, pouze 58 % útvarů povrchových vod (podle počtu) dosáhlo dobrého nebo velmi dobrého ekologického stavu a pouze 45 % útvarů dosáhlo dobrého chemického stavu. Pokud jde o podzemní vody, 82 % útvarů podzemních vod (podle rozlohy) nedosáhlo dobrého kvantitativního stavu a 100 % útvarů nedosáhlo dobrého chemického stavu. Hlavní tlaky na kvalitu povrchových a podzemních vod jsou způsobeny zemědělskou činností a pronikáním slané vody v důsledku nadměrného odběru. Dvě maltské aglomerace navíc stále nesplňují požadavky směrnice o čištění městských odpadních vod kvůli nízkému podílu domácností napojených alespoň na sekundární čištění městských odpadních vod. V zájmu řešení těchto problémů by Maltě prospělo rozšíření investic do infrastruktury pro sběr dešťové vody ve městech a do přírodně blízkých řešení, která by mohla snížit rizika povodní a zlepšit doplňování podzemních vod. Dále se zdá, že ke zlepšení kvality vody a řešení znečištění povrchových a podzemních vod je nezbytná přísnější regulace odběru podzemní vody a rozšíření kapacity čistíren odpadních vod.
- (31) Vzhledem k zásadní úloze lidského kapitálu při zvyšování konkurenceschopnosti a strategické autonomie Unie doporučila Rada v roce 2026 členským státům, aby urychleně přijaly opatření k řešení strukturálních problémů souvisejících s lidským kapitálem v oblasti dovedností a vzdělávání, které brání konkurenceschopnosti. Doporučení pro jednotlivé země 2026 určená Maltě mohou přispět k provádění doporučení Rady o lidském kapitálu v Unii.

- (32) Nedostatek v oblasti dovedností a nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi mohou ohrozit silný maltský trh práce a bránit ekologické a digitální transformaci. Navzdory velmi vysoké míře volných pracovních míst přetrvávají kritické nedostatky v oblasti informačních a komunikačních technologií (IKT), stavebnictví, zdravotnictví, vzdělávání a ekologické transformaci, přičemž 43 % firem postrádá zaměstnance se zelenými dovednostmi a dvě třetiny uvádějí nepřipravenou pracovní sílu. Dovednosti poskytované maltským systémem vzdělávání a odborné přípravy neodpovídají poptávce na trhu práce, což je způsobeno také roztržitým řízením dovedností a kapacitou pro jejich předvídání. Posílení nástrojů pro poznatky o dovednostech může pomoci předvídat potřeby trhu práce a řešit stávající nesoulad. Absolventi přírodovědných, technologických, inženýrských a matematických oborů (STEM) tvoří pouze 13,8 % absolventů postsekundárního vzdělávání, což je hluboko pod průměrem EU, a mezi nimi je ještě méně žen, přičemž Malta v roce 2023 zaznamenala nejnižší počet studentů zapsaných do postsekundárního studia oborů STEM v EU. Nedostatečné jsou také cesty v oblasti odborného vzdělávání a přípravy, které se vyznačují omezeným učením se prací a využíváním programů odborného vzdělávání a přípravy souvisejících s obory STEM, zejména mezi ženami. Účast na vzdělávání dospělých je nadále nerovnoměrná, neboť do odborné přípravy se zapojuje jen malá část z velké skupiny dospělých s nízkou kvalifikací. Přetrvávající nedostatky v základních dovednostech tento problém ještě zhoršují. Každý třetí patnáctiletý žák nemá základní dovednosti v matematice, čtení nebo přírodních vědách a polovina 12–13letých žáků nemá základní digitální dovednosti. Nedostatky v počtu učitelů, profesním rozvoji a podpoře stále rozmanitějších tříd mohou omezit schopnost vzdělávacího systému zlepšovat výsledky učení. K řešení těchto problémů je nezbytné posílit kvalitu a relevantnost vzdělávání a odborné přípravy pro trh práce, využívat nástroje pro poznatky o dovednostech, vzdělávání učitelů, odborné vzdělávání a přípravu na pracovišti a prohlubování dovedností dospělých, zejména v oborech STEM a oborech souvisejících s ekologickou transformací, aby se snížily nedostatky, zlepšily výsledky vzdělávání a sladily dovednosti s potřebami trhu práce.
- (33) Omezená inkluzivita vzdělávání a odborné přípravy, počínaje již předškolním vzděláváním, omezuje potenciál osob ve zranitelných situacích. Kvůli nedostatku adekvátně kvalifikovaných pedagogických pracovníků a neefektivním výukovým postupům a osnovám se systému nedaří dostatečně se věnovat všem dětem včetně žáků se zdravotním postižením. Přetrvávající rozdíly ve výsledcích učení a pracovních vyhlídkách, které souvisejí se socioekonomickým zázemím a typem školy, naznačují, že přetrvávají značné problémy v oblasti rovnosti. Školní podvýkonnost převládá zejména mezi žáky ze znevýhodněného socioekonomického prostředí: 51,5 % žáků dosahuje slabých výsledků ve čtení, 47,7 % v matematice a 46,0 % v přírodních vědách. Mezi mladými lidmi se zdravotním postižením je nadále vysoký podíl těch, kteří předčasně ukončují školní docházku, a značný počet mladých lidí se zdravotním postižením není zaměstnán ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy. Pokud jde o předškolní vzdělávání a péči, maltský systém v současné době zakotvuje nárok na předškolní vzdělávání a péči spíše v závislosti na činnosti rodičů (práce, vzdělávání, odborná příprava) než na všeobecném nároku nebo nároku založeném na chudobě. Ačkoli se nedávná ustanovení rozšířila na některé skupiny nezaměstnaných rodičů, rozdíl v účasti dětí ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením a dětí, které takto ohroženy nejsou, zůstává velmi velký: u dětí, které nejsou ohroženy, byla téměř dvakrát vyšší pravděpodobnost (48,2 %), že se předškolního vzdělávání a péče budou účastnit více než 25 hodin týdně, než u ohrožených dětí (24,9 %). Obavy přetrvávají také ohledně kvality služeb předškolního vzdělávání a péče, neboť podle

nedávných odhadů více než pětina pracovníků v oblasti péče o děti nemá odpovídající pedagogickou kvalifikaci, což může omezovat jejich potenciál podporovat rozvoj raných dovedností, zejména u znevýhodněných skupin. Zdá se, že je nezbytné posílit cílenou podporu pro děti ze znevýhodněného prostředí a děti s dalšími potřebami bez ohledu na zaměstnání nebo vzdělání jejich rodičů.

- (34) Nerovnoměrná kvalita pracovních míst brání udržení pracovníků. Podíl špatně placených pracovních míst se zvýšil, přičemž v posledních čtyřech letech zůstává na špatně placených pracovních místech více než 10 % pracovníků, což se neúměrně dotýká žen a státních příslušníků třetích zemí. Malta také vykazuje poměrně vysoký podíl netypické pracovní doby (39,1 % pracovníků oproti 32,6 % na úrovni EU). Některá odvětví, jako například zdravotnictví, se stále více spoléhají na pracovníky ze třetích zemí. Státní příslušníci třetích zemí, kteří pracují na místech vyžadujících nízkou kvalifikaci, se však často potýkají se slabšími pracovními podmínkami a nízkou kvalitou pracovních míst v mnoha ohledech: dlouhá pracovní doba, vyšší fluktuace, omezené možnosti kariérního postupu, omezená práva v případě ztráty zaměstnání a horší podmínky na pracovišti v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví. Chudoba pracujících má také neúměrný dopad na státní příslušníky třetích zemí (17,3 % oproti 5,6 % původního obyvatelstva). Kapacita inspekce práce se zvýšila, ale stále nedosahuje norem Mezinárodní organizace práce (MOP), a sankce za porušení předpisů jsou stále poměrně nízké. Řešení otázek kvality pracovních míst v úzké spolupráci se sociálními partnery a další posílení inspekce práce by mohlo mít pozitivní dopad na fluktuaci pracovních sil a vysokou míru volných pracovních míst.
- (35) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada v roce 2026 doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se hospodářské politiky eurozóny na rok 2026, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. V případě Malty pomáhá doporučení č. 1 provést první, druhé a třetí doporučení týkající se eurozóny, doporučení č. 2 pomáhá provést čtvrté doporučení týkající se eurozóny, doporučení č. 3 pomáhá provést páté a sedmé doporučení týkající se eurozóny, doporučení č. 4 pomáhá provést sedmé doporučení týkající se eurozóny a doporučení 6 pomáhá provést páté doporučení týkající se eurozóny,

DOPORUČUJE Maltě v letech 2026 a 2027:

1. S ohledem na významnou odchylku, kterou Komise zaznamenala do roku 2025 a kterou předpokládá pro rok 2026 oproti doporučenému stropu čistých výdajů, přijmout opatření ke kontrole čistých výdajů tak, aby byla dodržena maximální tempa růstu doporučená Radou dne 21. ledna 2025. Posílit výdaje na obranu a připravenost a zároveň zajistit efektivitu výdajů a postupně upravit rozpočet tak, aby byly udrženy strukturálně vyšší výdaje na obranu. Zajistit, aby veškerá opatření přijatá ke zmírnění dopadů zvýšení cen energií byla dočasná, zaměřená na ochranu zranitelných domácností nebo na řešení potřeb energeticky náročných podniků, zachovávala pobídky k úsporám energie a jejich fiskální náklady byly současně slučitelné se závazky podle fiskálního rámce EU. Řešit zbývající rizika agresivního daňového plánování, zavést srážkovou daň u odchozích plateb nebo obdobná ochranná opatření a změnit pravidla pro nedomicilované společnosti. Podporovat sektor doplňkového penzijního pojištění, zejména prostřednictvím plánů zaměstnaneckého penzijního pojištění.

2. Zajistit kontinuitu reforem a investic prováděných v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Udržet dynamiku provádění v rámci programů politiky soudržnosti, v příslušných případech na základě přerozdělení zdrojů na strategické priority a flexibility v přezkumu politiky soudržnosti v polovině období.
3. Posílit výzkum a inovace zvýšením veřejných investic do výzkumu a vývoje a stimulací soukromých investic do výzkumu a vývoje prostřednictvím účinných programů podpory a silnějších vazeb mezi akademickou obcí a podniky. Posílit přilákání a udržení vysoce kvalifikovaných pracovníků. Zlepšit účinnost soudního systému řešením nevyřízených případů a zkrácením délky řízení.
4. Urychlit výrobu a zavádění energie z obnovitelných zdrojů. Snížit poptávku po energii prostřednictvím zlepšení energetické účinnosti budov. Řešit dopravní přetížení a snižovat emise z dopravy odrazováním od používání automobilů, zlepšováním efektivity veřejné dopravy, usnadňováním multimodality a investicemi do infrastruktury aktivní mobility, jakož i do dopravní infrastruktury odolné vůči změně klimatu. Postupně ukončit dotace na fosilní paliva, které nejsou dočasné a zaměřené na nejzranitelnější domácnosti a podniky.
5. Zlepšit nakládání s odpady podporou recyklace a oběhového hospodářství a zároveň snížit závislost na skládkování. Zlepšit udržitelné hospodaření s vodou a její kvalitu rozšířením sběru a opětovného využití vody a zároveň řešit znečištění povrchových a podzemních vod.
6. Posílit kvalitu vzdělávání a odborné přípravy a jejich relevantnost pro trh práce s cílem řešit slabé výsledky vzdělávání, jakož i vážný nedostatek v oblasti dovedností a nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, obzvláště v oborech STEM, zejména podporou základních dovedností studentů, počátečního a dalšího vzdělávání učitelů, jakož i podporou zápisů do odborného vzdělávání a přípravy s možnostmi učení se prací a do vzdělávání dospělých u osob s nízkou kvalifikací. Posílit inkluzivitu vzdělávání a odborné přípravy, mimo jiné zlepšením přístupu ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči. Řešit problémy s kvalitou pracovních míst vyžadujících nízkou kvalifikaci, a to i u státních příslušníků třetích zemí, zejména posílením inspekcí práce.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*